

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 16. maja 2016. godine
Ref. br.: RK938/16

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. K103/16

Podnosilac

Remzie Duga

**Ocena ustavnosti presude Rev. br. 226/2015 Vrhovnog suda Kosova od
14. septembra 2015. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela gđa Remzie Duga iz Prištine (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva), koju zastupa g. Naim Haliti, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava presudu Rev. br. 226/2015 Vrhovnog suda Kosova od 14. septembra 2015. godine, kojom je odbijena kao neosnovana revizija izjavljena na presudu Ac. br. 1176/2013 Apelacionog suda od 30. marta 2015. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom je navodno povređen član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i član 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovník).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 5. januara 2016. godine, podnositeljka je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 12. februara 2015. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Ivan Čukalović (predsedavajući), Arta Rama-Hajrizi i Gresa Caka-Nimani.
7. Dana 29. februara 2016. godine, Sud je obavestio podnositeljku o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu Kosova.
8. Dana 13. aprila 2016. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 8. januara 2001. godine, podnositeljka zahteva je zasnovala radni odnos na neodređeno vreme u Ministarstvu unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: MUP).
10. Dana 30. jula 2007. godine, podnositeljka je podnela zahtev MUP-u da joj se dozvoli neplaćeno odsustvo.
11. Podnositeljka zahteva izjavljuje da nije sačekala odgovor MUP-a u vezi zahteva da joj se dozvoli neplaćeno odsustvo, napustila je Kosovo da bi otišla na lečenje u Švajcarsku i nije se javljala na radno mesto.
12. Dana 14. decembra 2007. godine, nakon sprovedene istrage, MUP je (odluka ref. 10070/D) prekinuo radni odnos podnositeljki zahteva, zato što je

“povredila princip P – 1.16, IV – C, D, koji se odnosi na dolazak na posao i izostajanje sa zadatka, povredila princip P/ 3.20 III-A, IV, D, G koji se odnosi na zahtev za odmor, povredila princip P. 1.30 aneks H, neopravdano izostajanje sa posla za više od 15 dana i povredila princip P- 4.16, III, E koji se odnosi na profesionalne standarde Kosovske policijske službe.“

13. Godine 2010. podnositeljka zahteva se vraća na Kosovo i podnosi zahtev za ponovno zapošljavanje u MUP-u; njen zahtev je odbijen na osnovu člana 65.3 Zakona o policiji.
14. Dana 20. jula 2011. godine, podnositeljka zahteva je podnela tužbu protiv MUP-a Opštinskom sudu u Prištini, tražeći da se vrati na prethodno radno mesto, kao i isplatu svih mesečnih ličnih dohodaka od momenta kada je udaljena sa posla.
15. Dana 11. septembra 2012. godine, Opštinski sud je (presuda C. br. 1676/11) odbio tužbu podnositeljke i obrazložio da je odluka Kosovske policijske službe o prekidu radnog odnosa *„pravična i zakonita“*.
16. Podnositeljka zahteva je izjavila žalbu Apelacionom sudu Kosova zbog *„bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava“*.
17. Dana 30. marta 2015. godine, Apelacioni sud je (presuda Ac. br. 1176/13) odbio, kao neosnovanu, žalbu podnositeljke i potvrdio presudu Opštinskog suda.
18. Podnositeljka je izjavila zahtev za reviziju Vrhovnom sudu Kosova zbog *„bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.“*
19. Dana 14. septembra 2015. godine, Vrhovni sud je (presuda Rev. br. 226/2015) odbio, kao neosnovan, zahtev za reviziju, jer su *“nižestepeni sudovi pravilno primenili odredbe parničnog postupka i materijalno pravo.“*

Navodi podnosioca

20. Podnositeljka zahteva tvrdi da je osporenom presudom Vrhovnog suda povređen *„član 31 Pravo na pravično i nepristrasno suđenje Ustava u vezi sa članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima i pravo na rad“* i pored toga, *„prethodnom presudom [redovnih sudova] je povređeno pravo da ne bude diskriminisana, kao ustavna kategorija.“*
21. Podnositeljka zahteva tvrdi da su njena ustavna prava povređena *„jer su sudovi dali kontradiktornu ocenu i suprotnu ocenu činjeničnog stanja i primenu materijalnog prava.“*
22. Podnositeljka zahteva, takođe, tvrdi da joj odluka o prekidu radnog odnosa *„nikad nije uručena“* i *„nema činjenica da je ista [podnositeljka zahteva] potpisala navedenu odluku“*.

23. Podnositeljka zahteva, dalje, tvrdi da „*nížestepeni sudovi nisu pravilno utvrdili okolnosti tokom donošenja ovih odluka*“, „*činjenice koje se odnose na izjave osoba datim pod zakletvom u službi notara, nisu uključene.*“
24. Podnositeljka traži od Suda: „*Da se ponište prethodne presude tokom potvrđivanja ustavnosti, kao nezakonite, i da se predmet vrati nadležnom sudu na preispitivanje.*“

Prihvatljivost zahteva

25. Sud ispituje da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, dalje propisani Zakonom i precizirani Poslovníkom.
26. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7 člana 113 [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonor”.

27. Sud se, takođe, poziva na član 48. [Tačnost podneska] Zakona, koji predviđa:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

28. Štaviše, Sud uzima u obzir pravilo 36 (1) d) i (2) d) Poslovníka, koje propisuje:

„(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

[...]

d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepio svoju tvrdnju”.

29. Sud ponavlja da podnositeljka zahteva tvrdi da joj je osporenom presudom Vrhovnog suda povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje (i), pravo na rad i pravo da ne bude diskriminisana (ii).

(i) Pravo na pravično i nepristrasno suđenje

30. U tom smislu, Sud se poziva na član 31. Ustava, koji utvrđuje:

“1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda”.

31. Pored toga, Sud uzima u obzir član 6.1 EKLJP:

„Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza, svako ima pravo na pravično suđenje pred [...] sudom”.

32. U stvari, Sud primećuje da je podnositeljka zahteva izjavila reviziju Vrhovnom sudu zbog *„bitnih povreda parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.“*

33. Sud podseća da podnositeljka zahteva tvrdi da je njeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje povređeno *„jer su sudovi dali kontradiktornu ocenu i suprotnu ocenu činjeničnog stanja i primene materijalnog prava.“*

34. U tom smislu, Sud primećuje da je Vrhovni sud utvrdio da je *„Drugostepeni sud (...) dao dovoljno razloga za sve navode iznete u žalbi i (...), nižestepeni sudovi su pravilno primenili odredbe parničnog postupka i materijalno pravo kada su ocenili da je tužbeni zahtev tužilje neosnovan.“*

35. Sud, dalje, primećuje da je Vrhovni sud utvrdio da je podnositeljka zahteva *„napustila posao i nije sačekala odgovor za zahtev da joj se dozvoli neplaćeno odsustvo“* i stoga *„radniku prestaje radni odnos bez njegove saglasnosti ako nije došao na posao bez razloga 5 uzastopnih radnih dana“* u skladu sa odredbom člana 75, stav 3 Zakona o osnovnim pravima iz radnog odnosa.

36. Zaključak Vrhovnog suda je u skladu sa sudskom praksom ESLJP, koji je potvrdio da su sporovi o prestanku službe civilnih službenika u vezi sa *„specifičnim aktivnostima javne službe u meri u kojoj podnosilac zahteva deluje kao onaj kome su poverena javna ovlašćenja i koji je nadležan za zaštitu opštih interesa države ili drugih javnih vlasti“* isključeni iz delokruga člana 6.1 Konvencije. *„Očigledan primer takvih aktivnosti predstavlja (...) policija“* (vidi slučajeve: *Pellegrin protiv Francuske*, stav 66, ESLJP, presuda od 08. decembra 1999 godine; *Massa protiv Italije*, stav 26, ESLJP, presuda od 23. juna 1993. godine; *Glaser i Kosiek protiv Nemačke*, stav 49, ESLJP, presuda od 28. avgusta 1986. godine).

37. Sud smatra da je Vrhovni sud detaljno analizirao, objasnio i obrazložio tvrdnje podnositeljke zahteva o povredi parničnog postupka i pogrešnoj primeni materijalnog prava.

38. Naime, Sud naglašava da je zadatak Suda da oceni da li su relevantni postupci pred redovnim sudovima bili pravični u celini, uključujući i način na koji su dokazi uzeti, ili na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni (vidi: *mutatis mutandis*, *Shub protiv Litvanije*, stav 16. odluke o prihvatljivosti zahteva,

ESLJP od 30. juna 2009. godine; *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva* stav 34 presuda ESLJP od 16. decembra 1992; *Barbera Messegue Jabardo protiv Španije*, stav 68. presuda ESLJP od 6. decembra 1988. godine.

39. Sud ponavlja da nije njegov zadatak da se bavi greškama u činjeničnom stanju ili važećem zakonu, navodno počinjenim od strane redovnih sudova prilikom ocene dokaza ili primene zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Podnosilac zahteva mora da podnese obrazloženu tvrdnju i ubedljiv argument kada tvrdi da je javni organ povredio njegova/njena prava i slobode zaštićene Ustavom.
40. Pored toga, Sud takođe ponavlja da je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi poštovanje prava garantovanih Ustavom i drugim pravnim instrumentima i, stoga, ne može da deluje kao „sud četvrtog stepena“ (vidi: slučaj *Akdivar protiv Turske*, stav 65 ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. godine. Vidi, takođe: *mutatis mutandis* slučaj KI86/11, podnosilac zahteva: *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine).
41. U stvari, Sud takođe smatra da podnositeljka zahteva nije dovoljno potkrepila svoje tvrdnje i nije objasnila kako i zašto presuda Vrhovnog suda o utvrđivanju činjeničnog stanja i primeni materijalnog prava predstavlja povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje. Pored toga, ona nije uspela da pokaže da su postupci pred redovnim sudovima, uključujući i Vrhovni sud, bili nepravični i proizvoljni ili da su njena prava i slobode bila povređeni.
42. Sud podseća da podnositeljka zahteva takođe tvrdi da „činjenice koje se odnose na izjave osoba datim pod zakletvom u službi notara“ nisu bile uključene u ocenu činjeničnog stanja. Međutim, Sud primećuje da su ove izjave date u novembru i decembru 2015. godine, dok je osporena presuda Vrhovnog suda od 14. septembra 2015. godine. Dakle, izjave nisu mogle biti razmatrane od strane Vrhovnog suda, pošto su izdate nakon završetka postupka i ne može ih uzeti u obzir ni ovaj Sud.
43. Sud, dalje, podseća da je podnositeljka zahteva, kako bi se vratila na prethodno radno mesto i dobila tražene lične dohotke, podnela tužbu Opštinskom sudu, izjavila žalbu Apelacionom sudu i podnela zahtev za reviziju Vrhovnom sudu. Njen zahtev je odbijen, kao neosnovan, pred svim ovim stepenima.
44. Sud smatra da je podnositeljka zahteva imala priliku da predstavi svoj zahtev i tvrdnje pred redovnim sudovima. Činjenice i primenjiv zakon su intenzivno i sveobuhvatno ocenjeni svim odlukama. Pored toga, podnositeljka zahteva je uopšteno imala pristup prvostepenom, žalbenom i revizionom sudu, gde je mogla da predoči argumente i dokaze u vezi sa svojim zahtevima.
45. Sud, dalje, smatra da se podnositeljka zahteva ne slaže sa zaključkom Vrhovnog suda o utvrđivanju činjenica i primeni materijalnog prava. Međutim, samo neslaganje podnositeljke zahteva sa ishodom postupka sprovedenim od strane redovnih sudova ne može samo po sebi da pokrene argumentovanu tvrdnju o povredi člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i člana 6. EKLJP (vidi: *mutatis mutandis* slučaj *Mezotur - Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, stav 21 ESLJP, presuda od 26. jula 2005. godine).

(ii) Pravo na rad i pravo da ne bude diskriminisan

46. Sud, dalje, podseća da podnositeljka zahteva tvrdi pred Sudom da joj je odlukama redovnih sudova povređeno pravo na rad i da je bila diskriminisana.
47. U tom smislu, Sud se poziva na član 24. [Pravo na jednakost pred zakonom] Ustava, koji propisuje:
- „1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.*
- 2. Niko se ne sme diskriminirati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa”.*
48. Sud se, takođe, poziva na član 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava, koji propisuje:
- „1. Garantuje se naučno i umetničko stvaralaštvo.*
- 2. Garantuje se akademska sloboda”.*
49. Sud smatra da podnositeljka zahteva nije potkrepila svoje tvrdnje o povredi prava na rad i prava da ne bude diskriminisana; ona samo navodi da je njeno pravo na rad i pravo da ne da bude diskriminisana povređeno zbog povrede prava na pravično suđenje, ne pozivajući se pritom ni na jednu ustavnu odredbu.
50. Pored toga, Sud primećuje da podnositeljka zahteva nije pokrenula ove tvrdnje pred Vrhovnim sudom; već ih po prvi put iznosi pred Sudom.
51. Sud ponavlja da je podnositeljka zahteva trebala da pokrene ove tvrdnje pred redovnim sudovima kako bi ih oni mogli razmotriti. Pored toga, Sud primećuje da bi tvrdnja o povredi prava na rad i prava da ne bude diskriminisana bila posledica navodne povrede njenog prava na pravično i nepristrasno suđenje.
52. Sud je upravo utvrdio da je tvrdnja podnositeljke zahteva o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje neprihvatljiva, kao očigledno neosnovana, na ustavnim osnovama.
53. Stoga, Sud smatra da nema potrebe da se posebno, u detalje, ispita navodna povreda prava podnositeljke zahteva na rad i prava da ne bude diskriminisana, u skladu sa članovima 24 i 49. Ustava.
54. Kao rezime, Sud utvrđuje da je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i da je neprihvatljiv, u skladu sa pravilom 36 (1) d) i (2) d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20. i 48. Zakona i pravilom 36 (1) d) i (2) d) Poslovnika, na sednici održanoj 16. aprila 2016. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

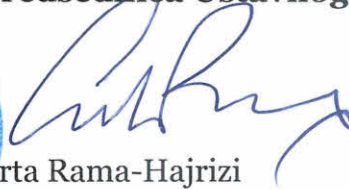
Sudija izvestilac

Almiro Rodrigues

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi